

ОСНОВНІ АСПЕКТИ РОБОТИ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ ФІЗІОТЕРАПЕВТИЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Н. М. Волошина, Т. Г. Бакалюк

*ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»
ННІ медсестринства*

У статті висвітлено особливості лікувально-профілактичної і реабілітаційної роботи медичної сестри фізіотерапевтичного відділення.

MAIN ASPECTS OF WORK OF THE NURSE OF THE PHYSIOTHERAPY DEPARTMENT IN MODERN CONDITIONS

N. M. Voloshyna, T. H. Bakalyuk

*SHEI «Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine»
Educational and Scientific Institute of Nursing*

The article deals with the peculiarities of treatment and prophylactic and rehabilitation work of the nurse of the physiotherapy department.

Вступ. На сучасному етапі розвитку українського суспільства, яке нині гостро переживає екологічну кризу, ми можемо спостерігати тенденцію поширення таких негативних явищ, як різке зниження тривалості життя українців й «омолодження» хвороб, які часто переходять у хронічний стан та видозмінюються у більш агресивні форми. У зв'язку з цим, значна частина населення України потребує підтримки здоров'я в умовах лікувально-профілактичних закладів.

Поряд із медикаментозним лікуванням широкої популярності на сьогодні набувають методи фізіотерапевтичного впливу на організм, для ефективного застосування яких функціонують фізіотерапевтичні відділення й кабінети на базі поліклінік, стаціонарів та санаторіїв. У межах даних підрозділів відбувається комплексне лікування й медична реабілітація хворих різного клінічного профілю з використанням природних і штучних лікувальних фізичних факторів [4].

Допомога пацієнтам надається лікарями-фізіотерапевтами або під їх керівництвом середнім ме-

дичним персоналом. Особливої уваги заслуговує діяльність медичної сестри, яка є не лише «правою рукою» лікаря, а й активним учасником реабілітаційного процесу. Тому метою даної статті є аналіз змісту роботи медичної сестри фізіотерапевтичного відділення в сучасних умовах.

Основна частина. У зв'язку зі збільшенням мережі лікувально-профілактичних закладів та загальним вдосконаленням реабілітаційної медицини в Україні, підвищуються й кваліфікаційні вимоги до медичних сестер фізіотерапевтичного відділення як автономних спеціалістів своєї справи, здатних своєчасно надати медичну допомогу у повному обсязі й на належному рівні. Таким чином, медична сестра зазначеного профілю повинна вміти виконувати профілактичні, діагностичні, лікувальні, лікувально-оздоровчі, реанімаційні та реабілітаційні заходи відповідно до своєї професійної компетентності та повноважень [3].

Основним завданням медичної сестри відповідного профілю є проведення фізіотерапевтичних про-

цедур хворим згідно з призначеннями лікаря-фізіотерапевта, який після огляду пацієнта робить запис в історії хвороби або амбулаторній картці, де вказує назву процедури, ділянку впливу, методику й дозування. У цій картці медична сестра зазначає відмітки про виконання кожної процедури й результат лікування після закінчення курсу фізіотерапії [2].

Окрім того, в обов'язки медсестри входить підготовка хворого до фізіотерапевтичного впливу, яка включає: проведення інструктажу з правил поведінки під час процедури і після неї, коротке ознайомлення пацієнта зі специфікою процедури та інформування про можливі відчуття в процесі лікування.

Під час проведення фізіотерапевтичних процедур медична сестра повинна знаходитися в кабінеті, вести спостереження за станом хворого, цікавитися його відчуттями й слідкувати за показаннями вимірювальних приладів. У разі погіршення стану пацієнта медична сестра повинна припинити дію фізичного фактора на його організм, надати невідкладну медичну допомогу і викликати лікаря-фізіотерапевта.

Медична сестра має здійснювати контроль за виконанням хворим призначень лікаря, слідкувати за динамікою лікування. Окрім цього, вона обов'язково визначає ступінь обізнаності хворого та його рідних стосовно фізіотерапевтичних процедур, інформує їх про сутність лікувально-профілактичної чи реабілітаційної діяльності та очікувані результати [2].

Сестринська справа – це особлива професія, яка не обмежується виконанням призначень лікаря, разом з тим орієнтована на пацієнтів з метою здійснення догляду за хворими, а також їх реабілітації. А тому в обов'язки медичної сестри фізіотерапевтичного відділення входить не лише проведення процедур, а й опитування пацієнта, що передує фізіотерапевтичному втручання.

При опитуванні медичну сестру повинні цікавити відомості про стан перебігу недуги в попередні роки, про наявність супутніх захворювань: цей фактор необхідно враховувати особливо уважно, оскільки він може стати протипоказанням для фізіотерапевтичного впливу в конкретному випадку. Результати опитування, зазвичай, значно доповнюють клінічну картину захворювання й дають змогу поставити сестринський діагноз – зробити висновок про стан здоров'я хворого (по-

тенційні або реальні захворювання пацієнта), який виражається за допомогою медичної термінології і відповідає медичним стандартам [1].

Окрім роботи з пацієнтами, медична сестра фізіотерапевтичного відділення виконує ще ряд певних, загальних функцій: веде затверджену Міністерством охорони здоров'я облікову документацію; слідкує за станом медичного обладнання; навчає молодший медичний персонал відділення (кабінету) правилам техніки безпеки, основам дотримання санітарно-гігієнічного режиму, закономірностям фізіотерапевтичного впливу на організм, основним аспектам деонтології тощо.

У своїй роботі медична сестра відділення фізіотерапії керується правилами проведення процедур і техніки безпеки при роботі з апаратурою, розпорядженнями лікаря-фізіотерапевта, правилами внутрішнього трудового розпорядку та посадовою інструкцією [2].

Висновки. На сьогодні роль медичної сестри фізіотерапевтичного відділення у профілактичному та лікувально-реабілітаційному процесі надзвичайно важлива і переоцінити її неможливо.

Специфіка роботи спеціаліста даного профілю потребує високого професіоналізму, який проявляється:

- в умінні гармонійно поєднувати *загальну освіченість* (володіння не лише знаннями за фахом, а й основами психології, педагогіки), *професійну майстерність* (володіння методиками проведення основних процедур, знання технічних характеристик фізіотерапевтичної апаратури та показань і протипоказань для фізіотерапевтичного впливу тощо) і *високі морально-етичні принципи* (етичний кодекс медичної сестри передбачає забезпечення ретельного та відповідального догляду за хворими, поважання незалежності та права пацієнтів);

- у постійному прагненні до саморозвитку й самовдосконалення (освоєння нової апаратури, систематичне підвищення своєї кваліфікації, прагнення до обміну міжнародним досвідом тощо).

Висвітлені нами основні аспекти роботи медсестри фізіотерапевтичного відділення в сучасних умовах не вичерпують можливості подальших досліджень в контексті окресленої проблеми.

Подальший розвиток у даному напрямку може стосуватися підвищення рівня професійної підготовки медсестер зазначеного профілю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мышкина А. К. Сестринское дело: справочник / А. К. Мышкина. – М. : Дрофа, 2008. – 256 с.
2. Положення про медичну сестру відділення (кабінету) фізіотерапії : наказ МОЗ України № 260 від 30.12.1993 р.
3. Сестринська справа : підручник / Н. М. Касевич, І. О. Петряшев, В. В. Сліпченко та ін. ; за ред. В. І. Литвиненка, Н. М. Касевич. – К. : Медицина, 2011. – 816 с.
4. Самосюк І. З. Фізіотерапія. Організація роботи фізіотерапевтичних кабінетів і відділень в центрах медичної реабілітації та санаторно-курортних закладах / І. З. Самосюк, Л. І. Фісенко, 2006.

Отримано 06.02.14